

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/175940>

Please be advised that this information was generated on 2019-03-26 and may be subject to change.

FINANCIEEL RECHT

AAK20178277

Instituut voor Financieel Recht (IFR), Radboud Universiteit Nijmegen, verzorgd door prof. mr. D. Busch, mr. drs. T.M.C. Arons, mr. A.J.A.D. van den Hurk, mr. drs. P. Laaper, mr. M.B.J. van Rijn, mr. A.W. van der Vegt en mr. J.W.P.M. van der Velden,

PERIODE 1 OKTOBER – 31 DECEMBER 2016

1 ALGEMEEN

Europese regelgeving

Kabinetsreactie n.a.v. mededeling Europese Commissie over versnelling hervormingen Kapitaalmarktunie

Op 13 oktober 2016 heeft de minister van Financiën de beide kamers de reactie van het kabinet gestuurd naar aanleiding van de mededeling van de Europese Commissie over het versnellen van maatregelen in het kader van de kapitaalmarktunie (zie *KwartaalSignaal* 141). Het kabinet steunt volgens de reactie de doelstelling van de Europese Commissie om te komen tot verdere integratie van de Europese kapitaalmarkt en is voorstander van een daadkrachtige uitvoering van het actieplan.

PRIIPs-verordening

Nadat het Europees Parlement op 14 september 2016 de concept Regulatory Technical Standards, die onder de PRIIPs-verordening waren opgesteld, had afgekeurd (zie *KwartaalSignaal* 141), heeft de Europese Commissie op 9 november 2016 voorgesteld om de datum waarop de PRIIPs-verordening van toepassing wordt in de lidstaten met 12 maanden te verlengen. Op 8 december 2016 heeft de Europese Raad hiertoe een verordening aangenomen. Tevens heeft de Europese Commissie de drie Europese toezichtautoriteiten uitgenodigd om binnen 6 weken aangepaste Regulatory Technical Standards voor te leggen aan de Europese Commissie, met aanpassingen op een aantal specifieke onderwerpen. De toezichtautoriteiten hebben op 22 december 2016 een brief aan de Europese Commissie toegestuurd, waarin zij op dit verzoek ingaan. In de brief wordt aangegeven dat de drie autoriteiten niet in staat zijn om tot een gezamenlijke opinie te komen. Wel delen zij in de brief een aantal gedeelde zorgen van de voorzitters van de drie toezichtautoriteiten. Het is nu de bedoeling dat de PRIIPs-verordening op 1 januari 2018 van toepassing wordt.

Discussiedocument Gemengd Comité over het gebruik van big data door financiële ondernemingen

Op 19 december 2016 is het Gemengd Comité van de drie Europese toezichtautoriteiten een publieke consultatie gestart met betrekking tot de potentiële voordelen en risico's van *big data* voor consumenten en financiële ondernemin-

gen en naar de vraag of nadere activiteit op regulatorisch of toezichtgebied noodzakelijk is. In het document wordt de vraag gesteld of het huidige regulatorische raamwerk voldoende flexibel is om *big data* te omvatten, of eventuele gaten daarin gedicht zouden moeten worden en hoe het regulatorische raamwerk het gebruik van *big data*-technologie beïnvloedt. De consultatie sluit op 17 maart 2017.

Europese toezichtautoriteiten publiceren herziene richtsnoeren voor de prudentiële beoordeling van gekwalificeerde deelnemingen in de financiële sector

Op 20 december 2016 hebben de drie Europese toezichtautoriteiten herziene richtsnoeren voor de prudentiële beoordeling van gekwalificeerde deelnemingen in de financiële sector gepubliceerd. Deze richtsnoeren vervangen de in 2008 tot stand gekomen richtsnoeren die door de voorgangers van de autoriteiten (CEBS, CESR en CEIOPS) waren opgesteld. De richtsnoeren gelden vanaf 1 oktober 2017.

Nederlandse regelgeving

WRR-rapport Samenleving en financiële sector in evenwicht

Op 28 september 2016 heeft de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) het rapport *Samenleving en financiële sector in evenwicht* gepubliceerd. De WRR pleit in dit rapport voor aanpassingen in het sociaal-economisch beleid die de samenleving minder afhankelijk moeten maken voor onevenwichtigheden in de financiële sfeer. Door grote afhankelijkheid van de financiële sector zijn de economie en de samenleving volgens de WRR bijzonder kwetsbaar geworden. Inspanningen van beleidsmakers en politici sinds de crisis waren hoofdzakelijk gericht op aanpassingen binnen de financiële sector. Er is te weinig oog geweest voor hoe de samenleving en de economie weerbaarder gemaakt kunnen worden tegen onevenwichtigheden in de financiële sfeer, terwijl dit in belangrijke mate binnen de invloedssfeer van het nationaal beleid ligt. De WRR stelt drie parallelle strategieën voor, gericht op respectievelijk: het terugbrengen van de afhankelijkheid van de samenleving van de financiële sector, het robuuster maken van de financiële sector en ten slotte het versterken van de politieke betrokkenheid bij de financiële sector.

Consultatie herziening Wft

Op 22 november 2016 is het ministerie van Financiën een eerste consultatie gestart in het kader van de herziening van de Wft. De omvang en de complexiteit van de Wft zijn volgens het ministerie sterk toegenomen door de vele wijzigingen van de wet sinds de inwerkingtreding op 1 januari 2007. De minister van Financiën heeft, naar aanleiding van een advies van de Raad van State, besloten te verkennen hoe de Wft toegankelijker en toekomstbestendiger kan worden gemaakt. De consultatietermijn sluit op 1 maart 2017.

Consultatieverslag wetsvoorstel transparant toezicht financiële markten

Op 11 januari 2017 heeft het ministerie van Financiën het consultatieverslag gepubliceerd naar aanleiding van de op het consultatiedocument voor het Wetsvoorstel transparant toezicht financiële markten ontvangen consultatiereacties. Tevens is het voorstel in januari 2017 door het ministerie voor advies aan de Raad van State toegestuurd.

Op 30 november 2016 heeft de commissie-Ottow, die in opdracht van de AFM en DNB onderzoek heeft gedaan naar het toetsingsproces door de AFM en DNB, haar eindrapport gepubliceerd. In het rapport wordt een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van de transparantie, zorgvuldige besluitvorming, de efficiëntie en effectiviteit van het besluitvormingsproces en om de diversiteit in de financiële sector te bevorderen. In een gezamenlijke reactie hebben AFM en DNB laten weten de aanbevelingen ter harte te nemen en in een brief van 8 december 2016 beschrijven zij welke stappen daartoe reeds zijn gezet en welke vervolgstappen de beide toezichthouders voornemens zijn te zullen gaan zetten.

Herstelwet financiële markten 2017

Op 15 december 2016 heeft de minister van Financiën een voorstel voor de Herstelwet financiële markten 2017 aan de Tweede Kamer toegestuurd. Het voorstel strekt tot wijziging van Wft, de Fw en enige andere wetten in verband met het herstel van gebreken en omissies bij de implementatie van Europese regelgeving op het terrein van de financiële markten.

Evaluatie Kifid

Op 20 december 2016 heeft de minister van Financiën het rapport betreffende de evaluatie van het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid) uitgevoerd door onderzoeksbureau Kwink Groep. De aanleiding voor de evaluatie was tweeledig. Nadat in 2013 de organisatiestructuur van Kifid was aangepast, is toegezegd Kifid na twee jaar te zullen evalueren om vast te stellen of de doeleinden van de wijziging van de organisatiestructuur ook werden gerealiseerd. Ook op grond van het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft dient Kifid ten minste iedere vier jaar geëvalueerd te worden door een onafhankelijke onderzoeksinstantie. De onderzoekers constateren dat zowel consumenten als financiële ondernemingen tevreden zijn met het bestaan van Kifid. De kosten van het oplossen van problemen door Kifid zijn lager en de doorlooptijden zijn korter dan bij een rechtsgang. De onafhankelijkheid is geborgd. De aanwezige specialistische kennis bij Kifid, die wordt ingezet om de soms complexe klachten te beoordelen, wordt in algemene zin als voldoende toereikend beschouwd. Tegelijkertijd constateren de onderzoekers wel dat er ruimte voor verbetering is op verschillende gebieden. Kifid heeft, naar aanleiding van de bevindingen, aangegeven open te staan voor deze verbetermogelijkheden en daar ook actief mee aan de slag te zullen gaan.

Evaluatie generieke zorgplicht

Op 30 december 2016 heeft de minister van Financiën de Tweede Kamer geïnformeerd over de evaluatie van de generieke zorgplicht. Per 1 januari 2014 is er in de Wet op het financieel toezicht (Wft) in artikel 4:24a een algemene zorgplicht vastgelegd die financiële dienstverleners in acht moeten nemen jegens consumenten of begunstigden. Dit artikel kent ook een evaluatiebepaling, die inhoudt dat binnen drie jaar na inwerkingtreding de doeltreffendheid en effecten van de algemene zorgplicht in de praktijk dienen te worden geëvalueerd. Hiertoe zijn vanaf september 2016 diverse (belanghebbende) partijen en deskundigen uitgenodigd om hun ervaringen met en visie op de algemene zorgplicht sinds de introductie daarvan te delen met het ministerie van Financiën. Tijdens deze gesprekken zijn met deze partijen hun ervaringen met de algemene zorgplicht in de praktijk besproken. Daarbij is aan hen onder meer de vraag voorgelegd in hoeverre met de bestuursrechtelijke introductie van de algemene zorgplicht aan de doelstellingen van de invoering van de algemene zorgplicht in de Wft tegemoet is gekomen. Samenvattend geeft de evaluatie de minister geen aanleiding tot het treffen van maatregelen. Partijen hebben tijdens de evaluatie wel een aantal aandachtspunten naar voren gebracht. Deze aandachtspunten lijken echter niet zozeer voort te komen uit de introductie van de algemene zorgplicht in de Wft, maar lijken (veeleer) samen te hangen met kritische geluiden over het ontbreken van voldoende rechtsbescherming in algemene zin. De minister ziet wel aanleiding voor een nieuwe evaluatie van de algemene zorgplicht. De Staten-Generaal zal uiterlijk 1 januari 2022 een verslag met de bevindingen van deze evaluatie ontvangen.

Follow-up Toetredingsbrief

Op 21 december 2016 heeft de minister van Financiën de Tweede Kamer nader geïnformeerd over de vervolgstappen naar aanleiding van de, op 9 juni 2016 aan de Tweede Kamer gestuurde toetredingsbrief. Die brief beschrijft samen met het discussiedocument *Meer ruimte voor innovatie in de financiële sector* van DNB en de AFM wat het kabinet en de toezichthouders gezamenlijk voor initiatieven nemen om meer ruimte te kunnen bieden aan de positieve bijdragen van innovatieve marktpartijen (FinTech). Daarnaast zijn in de toetredingsbrief concrete maatregelen en acties beschreven gericht op het faciliteren van toetreding tot de Nederlandse financiële sector. In de brief van 21 december 2016 wordt aangegeven dat AFM en DNB de toegang voor innovatieve diensten tot de markt voor financiële dienstverlening verruimen door middel van een nieuwe aanpak, 'Maatwerk voor Innovatie' ('Regulatory sandbox'). Mede aangezet door de snelle financieel-technologische ontwikkelingen wordt bij het toelaten van nieuwe innovatieve dienstverlening voortaan nadrukkelijk gekeken naar de ruimte die de wetgever biedt bij de naleving van de regels. Ook wordt bestaand beleid opnieuw bekeken en zo nodig aangepast in het licht van de nieuwe ontwikkelingen. Dat staat in het tevens op 21 december door AFM en DNB gepubliceerde document *Meer ruimte voor innovatie in de*

financiële sector: Vervolgstappen markttoegang, vergunningen en toezicht. Doel van de verruiming is ervoor te zorgen dat marktpartijen hun innovatieve financiële producten, diensten of bedrijfsmodellen zonder onnodige belemmeringen in de markt kunnen zetten. Daarbij is de kern van het ‘Maatwerk voor Innovatie’ dat de toezichthouders bij de beoordeling van innovatieve concepten nadrukkelijk kijken naar het achterliggende doel van de regelgeving. Als het innovatieve initiatief daaraan tegemoetkomt, zal de toezichthouder de wettelijke ruimte benutten die zij heeft om maatwerk te bieden. De normen die voortvloeien uit het toezicht worden daarbij gehandhaafd, maar met een invulling die innovatie accommodeert.

Rechtspraak

- Hof Amsterdam 21 juni 2016, *JOR* 2016/277, m.nt. E.J. van Praag (DNB niet aansprakelijk voor onrechtmatige uitschrijving Pensioenfonds. Art. 1:25d lid 1 Wft).

Literatuur

- T.M.C. Arons & D. Busch, ‘Bestuurdersaansprakelijkheid bij schending van financieelrechtelijke toezichtsregels’, *WPNR* 2016, afl. 7125.
- T.C.A. Dijkhuizen, ‘Rondom het nieuws. Van financiële sector naar beursonderneming: op weg naar een bonus cap voor iedereen?’, *FR* 2016, afl. 11, p. 466.
- C. Riekerk, ‘Integere normen voor trustkantoren’, *FR* 2016, afl. 11, p. 433.
- L.J. Silverentand, ‘Effectiviteit?’, *FR* 2016, afl. 11, p. 431.

2 BELEGGINGSINSTELLINGEN

Rechtspraak

HR 25 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2684, NTFR 2016/2839, m.nt. J. Sanders

Deze zaak betreft de btw-vrijstelling voor beheer van beleggingsinstellingen. Hiervoor is vereist dat de beheerder is onderworpen aan bijzonder overheidstoezicht. De Hoge Raad legt het begrip ‘bijzonder overheidstoezicht’ uit conform een eerder arrest van het Europese Hof.

Rb. Den Haag 21 december 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:15841 (beleggers/Fibonacci)

Twee beleggers spreken Fibonacci aan. Volgens de rechtbank is geen sprake van misleiding door Fibonacci, ook al heeft zij haar resultaten berekend en gepresenteerd op een ongebruikelijke wijze.

3 BELEGGINGSONDERNEMINGEN

Nederlandse regelgeving

Wetsvoorstel wijziging Wft voor implementatie MiFID II naar Tweede Kamer

Het wetsvoorstel dat leidt tot een wijziging van de Wet op het financieel toezicht (Wft) ter implementatie van de Europese richtlijn MiFID II is op 22 november 2016 aangeboden aan de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel, memorie van toelichting, het advies van de Raad van State en het Nader Rapport zijn op 31 oktober 2016 gepubliceerd op www.overheid.nl.

Rechtspraak

- Hof Den Haag 21 juni 2016, *RF* 2016/81 (*Renteswap*).
- Rechtbank Oost-Brabant 29 juni 2016, ECLI:NL:RBOBR:2016:3383 (*Stichting Renteswapschadeclaim / Rabobank*), *RF* 2016/83; *JOR* 2016/278, m.nt. J.H. Lemstra; *Ondernemingsrecht* 2016/121, m.nt. T.M.C. Arons (Collectieve actie. Belangen klanten onvoldoende gewaarborgd).
- HR 10 juli 2015, *NJ* 2016/439, m.nt. H.B. Krans (Effectenleaseovereenkomst. Toestemmingsvereiste echtgenote).
- HR 2 september 2016, *JOR* 2016/274, m.nt. C.W.M. Lieveise (Effectenlease Dexia. Aansprakelijkheid. Schending van zorgplichten).
- CBB 4 oktober 2016, ECLI:NL:CBB:2016:313 (Boete – overtreding art. 2:96, eerste lid Wft – bestanddeel ‘ontvangen en doorgeven van orders van cliënten met betrekking tot financiële instrumenten’ en bestanddeel ‘in de uitoefening van een beroep of bedrijf’).
- CBB 4 oktober 2016, ECLI:NL:CBB:2016:273 (Binaire opties. Weigering vergunning voor verlenen beleggingsdiensten).
- Hof Amsterdam 4 oktober 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:4022 (*Renteswap*. Beroep op dwaling).

Literatuur

- D. Busch & G. Ferrarini (red.), *Regulation of the EU Financial Markets: MiFID II and MiFIR*, Oxford: OUP 2016.

Varia

Definitief herstellkader rentederivaten

De Derivatencmissie heeft op 19 december 2016 bekend gemaakt dat het herstellkader rentederivaten definitief is vastgesteld. Alle betrokken banken – ABN AMRO, Deutsche Bank, ING, Rabobank, SNS Bank en Van Lanschot – hebben ingestemd met het definitieve kader. Zie: AFM, ‘Definitief herstellkader rentederivaten vastgesteld’ (persbericht), 19 december 2016 (www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2016/dec/herstellkader-rentederivaten).

4 KREDIETINSTELLINGEN

Europese regelgeving

CRR 2 voorstellen

De Europese Commissie heeft op 23 november 2016 een pakket met wetgevingsvoorstellen gepresenteerd om de veerkracht van de banken in de EU verder te versterken. De voorstellen wijzigen de Verordening kapitaalvereisten (CRR) en de Richtlijn kapitaalvereisten (CRD) uit 2013. Ook worden de Richtlijn herstel en afwikkeling van banken (BRRD) en de Verordening inzake het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme (SRM), die in 2014 zijn aangenomen, gewijzigd. De voorstellen omvatten onder andere risicogevoeligere kapitaalvereisten en een bindende hefboomratio voor kredietinstellingen. Ook worden systeemrelevante instellingen verplicht een minimumbedrag aan eigen kapitaal aan te houden om in afwikkeling verliezen te kunnen dragen. Daarnaast worden de regels evenrediger en minder belastend voor kleinere en minder complexe instellingen. Zie: Europese Commissie, 'De hervorming van het bankwezen in de EU: Sterke banken ondersteunen de groei en herstellen het vertrouwen' (persbericht), 23 november 2016 (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3731_nl.htm).

Opkoopprogramma van de ECB verlengd

De ECB heeft op 8 december 2016 besloten om door te gaan met het opkopen van obligaties in de eurozone tegen het huidige maandelijks bedrag van € 80 miljard tot eind maart 2017. Vanaf april 2017 is de ECB voornemens de aankopen van activa voort te zetten tegen een maandelijks bedrag van € 60 miljard tot eind december 2017 of zo nodig langer. Zie: ECB, 'Monetairbeleidsbeslissingen' (persbericht), 8 december 2016 (www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2016/html/pr161208.nl.html).

Monte Paschi di Siena

Het is de noodlijdende Italiaanse bank Monte Paschi di Siena (MPS) niet gelukt om voor het eind van 2016, € 5 miljard aan nieuw kapitaal aan te trekken. Dit bedrag, later verhoogd tot € 8 miljard, wordt door de ECB nodig geacht ter compensatie van de € 28 miljard aan slechte leningen op de balans van MPS. Om te voorkomen dat MPS in afwikkeling onder het Europese Single Resolution Mechanism wordt geplaatst, heeft het Italiaanse parlement ingestemd met het verlenen van kapitaalinjecties. De Italiaanse regering is huiverig voor een afwikkeling van MPS onder het Europese regime omdat dit gepaard gaat met een afschrijving of met een omzetting van aandelen en obligaties, ook wel bekend als een *bail-in*. Omdat veel obligaties worden gehouden door private investeerders zou een *bail-in* waarschijnlijk tot maatschappelijke onrust leiden. Om dit te voorkomen heeft MPS staatssteun van de Italiaanse overheid gevraagd. De Commissie zal hier in de komende maanden over oordelen.

Rechtspraak

Eerste uitspraken Tuchtcommissie Banken

De tuchtcommissie van de Stichting Tucht recht Banken heeft, in haar eerste drie uitspraken, geoordeeld over een schending van de bankierseed. In haar uitspraken heeft de tuchtcommissie een beroepsverbod voor werkzaamheden in de bancaire sector van zes maanden opgelegd, een klacht gegrond verklaard zonder een maatregel op te leggen en de klager in één zaak niet-ontvankelijk verklaard.

- Beslissing Tuchtcommissie Banken 30 november 2016, TRB-2016-3542.
- Beslissing Tuchtcommissie Banken 30 november 2016, TRB-2016-3548.
- Beslissing Tuchtcommissie Banken 30 november 2016, TRB-2016-3536.

Overige rechtspraak

- HR 4 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2456 en ECLI:NL:HR:2016:2518 (Onteigening aandelen SNS).

Literatuur

- M. Demertzis & G.B. Wolf, 'What impact does the ECB's quantitative easing policy have on bank profitability?', *Bruegel Policy Contributions* 2016, afl. 20.
- D. Schoenmaker, 'The impact of the legal and operational structures of euro-area banks on their resolvability', *Bruegel Policy Contributions* 2016, afl. 23.

5 PENSIOENFONDSEN

Regelgeving

Visie en strategie

DNB start een (vervolg)onderzoek naar het strategische risico en het verandervermogen van grote pensioenfondsen. Zij doet dit, omdat de sector voor ingrijpende veranderingen staat, waarvan bovendien onduidelijk is wat de aard en omvang van die veranderingen zal zijn. Het is dan des te belangrijker om (zowel als toezichhouder als als pensioenfonds) inzicht te hebben in de strategische risico's voor en het verandervermogen van het fonds.

Rechtspraak

- Hof Amsterdam 21 juni 2016, *JOR* 2016/277, m.nt. E.J. van Praag (DNB niet aansprakelijk voor onrechtmatige uitschrijving Pensioenfonds. Art. 1:25d lid 1 Wft).
- CbB 15 november 2016, ECLI:NL:RBROT:2015:940 (*GSFS*) (DNB heeft terecht aanwijzing gegeven tot onder meer beëindiging nevenactiviteiten en aanpassing van het beleggingsbeleid).

Literatuur

- V.H. Affourtit, ‘Annotatie: Pensioenfondsen Glas: over dode mussen en koude kermussen’, *TPV* 2016/51.
- G. Bierlaagh, ‘Over bestuursverbod, onthoudingsregel en ontstentenis en belet’, *PensioenMagazine* 2016/121.
- R.B.G.P.H. Goris, ‘Wat is de invloed van prudent person op het beleggingsbeleid bij pensioenfondsen?’, *TPV* 2016/48.
- R.M.J.M. de Greef, ‘Pensioenfondsen als onbezoldigd poortwachter van sancties’, *TPV* 2016/37.
- R.M.J.M. de Greef, ‘Herziening IORP richtlijn – Een verbetering?’, *TPV* 2016/50.
- W. Koeleman, M. Kortenhorst & I. Brand, ‘De toepassing van PensionTech binnen de pensioenwaardeketen’, *PensioenMagazine* 2016/141.
- P. Laaper, ‘Uitbesteding door pensioenfondsen’, *PBM* 2016, afl. 4.
- E. Lutjens, ‘Korting pensioen en eigendomsrecht: geen strijd met EU-recht’, *TPV* 2016/46.
- H. van Meerten, ‘Het ontstaan van een EU Pensioen Unie’, *PensioenMagazine* 2016/151.
- N. Pepers & T. Scholma, ‘Start per direct met implementatie centrale clearing EMIR!’, *PensioenMagazine* 2016/139.
- P.M. Siegman & S. Smit, ‘Kan een bepaald type bestuursmodel governance issues oplossen?’, *TPV* 2016/49.

richt op de standaardformule ter berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste met als doel een proportioneel en technisch consistent toezichttraamwerk, de identificatie van mogelijkheden tot vereenvoudiging in de standaardformule en tot een proportionele toepassing van vereisten. Deze consultatie maakt onderdeel uit van dit project.

Gedelegeerde Verordening Solvency II inzake verdeling kredietbeoordelingen

Op 12 oktober 2016 is een uitvoeringsverordening gepubliceerd tot vaststelling van *implementing technical standards* met betrekking tot de verdeling van kredietbeoordelingen van ECAI's (*external credit assessment institutions*). De verordening is op 1 november 2016 in werking getreden.

Nederlandse regelgeving

Consultatieverslag herstel en afwikkeling verzekeraars

Op 23 december 2016 heeft het ministerie van Financiën het consultatieverslag gepubliceerd naar aanleiding van de op het Consultatiedocument herstel en afwikkeling verzekeraars ontvangen consultatiereacties. Tevens is het voorstel eind december 2016 door het ministerie voor advies aan de Raad van State toegestuurd.

6 VERZEKERAARS

Europese regelgeving

Discussion paper EIOPA recovery & resolution frameworks for insurers

Op 2 december 2016 heeft EIOPA een discussiedocument gepubliceerd met betrekking tot de mogelijke harmonisatie van herstel- en afwikkelingsraamwerken voor verzekeraars. In het document wordt een inventarisatie gemaakt van de bestaande herstel- en afwikkelingskaders voor verzekeraars in Europa, worden de voor- en nadelen van verdere harmonisatie in kaart gebracht en worden de initiële gedachten van EIOPA over de bouwstenen van een geharmoniseerd herstel- en afwikkelingsraamwerk gepresenteerd. Verzekeringsgarantiestelsels vallen buiten de reikwijdte van deze consultatie. De consultatietermijn sluit op 28 februari 2017.

Discussion Paper on the review of specific items in the Solvency II Delegated Regulation

Op 8 december 2016 heeft EIOPA een discussiedocument gepubliceerd met betrekking tot specifieke elementen in de Solvency II Gedelegeerde Verordening. De consultatie sluit op 3 maart 2017. De aanleiding voor de publicatie is een verzoek van de Europese Commissie aan EIOPA voor een advies op specifieke onderdelen van de Solvency II Gedelegeerde Verordening. EIOPA is naar aanleiding van dit verzoek een project gestart waarbij het zich met name

Rechtspraak

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening 20 september 2016, 2016-401 (Consument/Meeus), en 2 september 2016, 2016/448 (Consument/Achmea)

De Geschillencommissie van Kifid heeft in deze uitspraken voor het eerst een maximum gesteld aan het percentage waarmee verzekeringspremies in beginsel mogen stijgen. In het geval van verhogingen boven de 10% dient de verzekeraar naar haar oordeel een nieuw aanbod te doen dat vervolgens door de verzekerde dient te worden aanvaard. De Commissie is van oordeel dat met de stijging van de totale jaarpremie exclusief assurantiebelaasting in kwestie een zodanig ingrijpende wijziging van de overeenkomst ontstaat, dat in feite een nieuwe overeenkomst aan de orde is. Deze overeenkomst kan volgens haar niet stilzwijgend tot stand komen, maar – willens en wetens – via uitdrukkelijke aanbod en aanvaarding van partijen.

Overige rechtspraak

- HR 8 juli 2016, *RF* 2016/78 (Dekken de verzekeringsvoorwaarden de effectenfraude van een *ponzi-scheme*?).

Literatuur

- S.Y.Th. Meijer, N. van Tiggele-van der Velde, N. Vloemans & J.H. Wansink (red.), *Zicht op toezicht in de verzekeringssector* (serie Recht en Praktijk Verzekeringsrecht, deel 6), Deventer: Wolters Kluwer 2016.

7 FINANCIËLE MARKTEN

Europese regelgeving*Nieuwe Prospectusverordening ter vervanging van de Prospectusrichtlijn 2003/71/EG*

Op 16 december 2016 heeft de Raad van Ministers de compromistekst openbaar gemaakt (15574/16 ADD 1, 2015/0268(COD)). Het nieuwe Cypriotische voorzitterschap van de Raad verwacht in de eerste twee maanden van 2017 daadwerkelijk de definitieve tekst aangenomen te krijgen door de Raad en het Europees Parlement (15574/16 ADD 2, 2015/0268(COD)). De geschilpunten betreffen nu nog de hoogte van het grensbedrag waarvoor lidstaten een prospectusvrijstelling kunnen invoeren: € 5 miljoen (EP) of € 8 miljoen (Raad). Het tweede geschilpunt betreft de reikwijdte van de mogelijkheid dat kleine en middelgrote ondernemingen gebruik kunnen maken van het vereenvoudigde EU-groei-prospectus.

Nederlandse regelgeving*Implementatie Verordening en Richtlijn marktmisbruik*

Op 17 november 2016 is het Ontwerpbesluit uitvoering verordening marktmisbruik ter consultatie voorgelegd. Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan de Verordening marktmisbruik (Verordening (EU) 596/2014) en Verordening (EG) 596/2014 dient ertoe de nationale regelgeving op 'besluitniveau' in lijn te brengen met de verordening. Door middel van de Implementatiewet verordening en richtlijn marktmisbruik (*Stb.* 2016, 297) zijn de (oude) nationale regels ter voorkoming van marktmisbruik in de Wet op het financieel toezicht (art. 5:25i, 5:53 t/m 5:67 Wft) reeds ingetrokken vanwege de rechtstreekse werking van de Verordening marktmisbruik. Ingevolge het ontwerpbesluit vervalt onder meer het grootste gedeelte van het Besluit marktmisbruik Wft, vervalt er een deel van het Besluit transparantie uitgevende instellingen Wft, vindt er een actualisering plaats van verwijzingen naar regels ter voorkoming van marktmisbruik in enkele (andere) besluiten en worden het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector en het Besluit uitvoering EU-verordeningen financiële markten in lijn gebracht met de uit de Implementatiewet verordening en Richtlijn marktmisbruik voortvloeiende herziening van het (bestuurlijke) boetestelsel.

Tot slot geeft het ontwerpbesluit onder meer uitvoering aan enkele lidstaatopties opgenomen in de Verordening marktmisbruik. Eén daarvan betreft de zogenaamde 'informatieplicht na uitstel' ingevolge artikel 17 lid 4 Verordening marktmisbruik. Een uitgevende instelling dient krachtens artikel 17 Verordening marktmisbruik voorwetenschap die rechtstreeks op haarzelf betrekking heeft in beginsel zo snel mogelijk te openbaren. Als een uitgevende instelling echter aan drie cumulatieve voorwaarden voldoet (de onmiddellijke openbaarmaking zou waarschijnlijk schade toebrengen aan haar rechtmatige belangen, het is niet

waarschijnlijk dat het publiek door het uitstel zou worden misleid en de uitgevende instelling is in staat de vertrouwelijkheid van de voorwetenschap te garanderen) mag zij de openbaarmaking van de voorwetenschap uitstellen. Indien de uitgevende instelling ná uitstel van openbaarmaking de voorwetenschap in kwestie alsnog openbaart, moet zij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) daarvan op de hoogte stellen. In het ontwerpbesluit is in dit kader opgenomen dat de uitgevende instelling in deze situatie enkel aan de AFM uiteen moet zetten hoe zij gedurende het uitstel aan de drie cumulatieve voorwaarden daartoe heeft voldaan indien de AFM daarom verzoekt. In de Verordening marktmisbruik is de lidstaatoptie opgenomen, inhoudende dat de uitgevende instelling tegelijk met het informeren van de toezichthouder over het genoten uitstel uiteenzet hoe zij aan de voorwaarden daartoe heeft voldaan, dan wel dat zij dit laatste enkel behoeft te doen als de toezichthouder daarom verzoekt. In het ontwerpbesluit is als gezegd de laatste variant verankerd. De consultatietermijn is inmiddels gesloten.

Rechtspraak

- CBB 12 september 2016, *JOR* 2016/306, m.nt. C.W.M. Lieveise (Verklaring van geen bezwaar voor verwerven of houden van gekwalificeerde deelnemingen in vennootschap).
- HR 30 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2213, AA 2016, afl. 11, p. 867 (AA20160867), m.nt. D. Busch, (*Stichting FortisEffect e.a. / Staat der Nederlanden*).
- Rb. Rotterdam 14 oktober 2016, ECLI:NL:RBROT:2016:8348 (Schorsing publicatie boete wegens niet voldoen aan prospectusplicht. Voldaan aan voorwaarden uitzondering bij tegenwaarde € 100.000 per belegger; inbreng in natura maakt dit niet anders).
- Rb. Amsterdam 16 november 2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:7375, ECLI:NL:RBAMS:2016:7376 en ECLI:NL:RBAMS:2016:7377 (Euribor manipulatie; civielrechtelijke consequenties?).

Literatuur

- D. Busch & F.M.A. 't Hart, 'Nieuwe regels marktmisbruik', *FR* 2016, afl. 12.
- D. Busch, 'Het civiel effect van de Marktmisbruikverordening', *FR* 2016, afl. 12.
- J. Dinant, 'Een nieuw prospectusregime het voorstel van de Europese Commissie nader bezien', *FR* 2016, afl. 11.
- T.C.A. Dijkhuizen, 'Van financiële sector naar beursonderneming: op weg naar een bonus cap voor iedereen?', *FR* 2016, afl. 11.
- D.R. Doorenbos, 'De Verordening marktmisbruik in het economisch strafrecht', *FR* 2016, afl. 12.
- F.M.A. 't Hart, 'Insiders', *FR* 2016, afl. 12.
- J.C. Hinzen, 'Collateral management onder EMIR', *FR* 2016, afl. 11.
- G.T.J. Hoff, 'Openbaarmaking van voorwetenschap volgens het nieuwe regime van de Verordening marktmisbruik', *FR* 2016, afl. 12.

- B.C.G. Jennen, 'Mededelingsverbod en marktpeilingen', *FR* 2016, afl. 12.
- M. van Straaten & A. Schouten, 'De reikwijdte van de verordening en richtlijn marktmisbruik', *FR* 2016, afl. 12.
- E.M.M. Uitermark & A.L. Wilmink, 'Market Abuse Regulation: de opsporings- en meldingsplicht', *FR* 2016, afl. 12.